

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 8C/65/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112240166
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Chamula
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2014:5112240166.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v právnej veci žalobcu: PPSK, s.r.o., so sídlom Adama Trajana 4834/27, 921 01 Piešťany, IČO: 46 345 531, proti žalovanej: U. U., R.. XX.X.XXXX, D. R. XXXX/XX, XXX XX Ž., Š. V. I., v konaní o zaplatenie 480,- Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 480,- € s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 480,- € za obdobie od 31.10.2012 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 28,80 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobou zo dňa 14.11.2012 sa žalobca domáhal voči žalovanej (ďalej tiež primerane „žalovaný“) zaplatenia 729,32 € s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 729,32 € za obdobie od 15.8.2012 do zaplatenia, zmluvnej pokuty vo výške 87,50 €, ako aj náhrady trov konania.

Žalobu odôvodnil titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 19.10.2011 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom, ktorej predmetom bolo poskytnutie sumy vo výške 500,- Eur a povinnosť žalovanej tento splácať v 12 splátkach jednotlivo vo výške 68,75 Eur, ale žalovaná zaplatila úver iba v časti vo výške 20,- Eur.

Na základe prednesom žalobcu na pojednávaní konanom dňa 19.3.2014 tunajší súd uznesením č.k. 8C 65/2013-31 z dňa 15.5.2014 konanie v časti, v ktorej sa žalobca domáhal zaplatenia 249,32 € s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 729,32 € za obdobie od 15.8.2012 do 30.10.2012, s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 249,32 € za obdobie od 31.10.2012 do zaplatenia, ako aj v časti zmluvnej pokuty vo výške 87,50 €, zastavil (s tým, že k ďalšiemu postupu konania sa žalobca domáha iba zaplatenia sumy 480,- € s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 480,- € za obdobie od 31.10.2012 do zaplatenia.

Žalovaná sa k veci samej nevyjadrila a časť zásielok doručovaných v tomto konaní si fyzicky neprevzala.

Na pojednávaní konanom dňa 26.6.2014 sa žalobca ani žalovaná nezúčastnili.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného a listinnými dôkazmi a zistil :

Dňa 19.10.2011 uzavrel žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi sumu 500,- Eur. Dlžnú sumu sa dlžník zaviazal splácať v 12 splátkach jednotlivo vo výške 68,75 Eur.

V zmluve bola uvedená informácia o výške preplatenia 325,- Eur, celkovej dlžnej sume 825,- Eur a o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) tohto úveru 171,91 %, resp. o priemernej RPMN 45,11%.

Žalobca odstúpil od zmluvy so žalovanou listom zo dňa 27.7.2012.

Podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z. (o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov) účinného do 10.6.2010 (ďalej zák. č. 258/2001 Z.z.),

a) Na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 2 písm. h), j), k) zák. č. 258/2001 Z.z. : Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať :

h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 3 ods. 10 zák. č. 258/2001 Z.z. : Odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. : Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 1 Nar. vl. č. 238/2008 Z.z. účinného do 10.6.2010

1) Výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, s výnimkou podľa odseku 2, nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona (č. 258/2001 Z.z.), a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona.

2) Výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru na kreditnú kartu nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej úrokovej miery pre kreditné karty platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona.

Podľa § 52 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení nesk. predpisov (ďalej OZ):

1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6, 10 OZ:

1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

6) Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

10) Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 3 b. 1 Smernice č. 13/1993 Rady EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 524 OZ

- 1) Veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.
- 2) S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Listinné dôkazy predložené žalobcom boli všetky pre súd skutkovo hodnoverné. Vec bola tiež predmetom právneho hodnotenia k priznaniu uplatneného plnenia, osobitne vo vzťahu k postaveniu žalovaného ako dlžníka zo spotrebiteľského úveru a zo spotrebiteľskej zmluvy podľa občianskeho zákonníka, lebo jej charakter nasvedčuje tomu, že bola poskytnutá zo strany žalobcu ako dodávateľa - podnikateľa žalovanému ako spotrebiteľovi - nepodnikateľovi, navyše bola predtlačená a v tomto zmysle hromadne predložená.

Súd skutkovo a právne vyhodnotil, že žalovaným bol poskytnutý spotrebiteľský úver podľa zák. č. 129/2010 Z.z., ktorého základné náležitosti, príznačne počnúc dočasným prenechaním peňazí, upravuje obchodný zákonník. Súd zviazal žalovaného na zaplatenie 480,- Eur titulom zostatku istiny úveru poskytnutého pôvodne vo výške 500,- Eur, keď žalovaný tento uhradil iba v časti vo výške 20,- Eur.

Je vhodné dodať, že v rozsahu pôvodne uplatneného predmetu tohto súdneho konania išlo o úver s jeho zmluvným a potenciálne sankčným príslušenstvom mimoriadne ťaživý, čo reprezentovala informácia o RPMN 171,91 %. Podľa názoru súdu uvedenie RPMN má obdobný význam ako jednotková cena u nákupu fyzického tovaru, udávaná spravidla za 100 gramov alebo 100 mililitrov, preto aj keď z jej uvedenia účastníkom zmluvy nevyplývajú práva ani povinnosti, jej riadne uvedenie v spojení s budovaním finančnej gramotnosti obyvateľov vo vzťahu k tomuto údaju by bolo významným faktorom orientácie spotrebiteľa v poskytovanom úvere. Tento údaj teda bol výslovne uvedený, a tak formálne nenastal rozpor s ustanovením § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. ako potenciálny dôvod bezodplatnosti a bezúročnosti predloženej zmluvy o úvere podľa tohto zákona. V kontexte ďalších úvah súdu by súd informáciu o výške RPMN práve v tejto výške 171,91 považoval za vierohodne uvedenú pre túto zmluvu (vzhľadom na náklady úveru a časový aspekt splatnosti úveru), ako sudca oboznámil s oporou v špecializovanej elektronickej kalkulačke (výťažok sudcu č.I. 23 spisu). Dôvodom ťaživosti zmluvy je tak faktická výška nákladov splatných v čase, ktorých miera nie je spravodlivá u úveru s istinou dosahujúcou 500,- Eur a splatnosťou dosahujúcou 12 mesiacov, ale tu znamená prakticky až úžeru (vyššia relatívna miera nákladov by bola prijateľnejšia u absolútne nižšieho úveru za kratšej splatnosti, prakticky s argumentačným prihliadnutím na význam automaticky zahrnutých fixných nákladov - pozn. sudcu). V právnych následkoch tohto zistenia tunajší súd dáva prednosť neplatnosti dojednaní o odplate za daný úver zo strany dlžníka pred neplatnosťou celej zmluvy, aby právo na dočasné prenechanie peňazí zostalo dlžníkovi zachované, ale tento následok nebol podstatný v tomto konaní.

Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere navyše vykazuje znaky hromadného predloženia spotrebiteľovi zo strany dodávateľa, preto súd zároveň právne podriadil hodnotenie tejto zmluvy aj ustanoveniam § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv súd interpretuje ako systematicky špecifický okruh ustanovení o prejave vôle, vedúci k materiálnej ochrane

spotrebiteľov pred podmienkami, ktoré zákon označuje ako neprijateľné, teda podľa interpretácie súdu ako bežne nepredvídateľné u obstarania tovaru alebo služby, ak neboli individuálne dojednané, teda s ohľadom na pozornosť, čas a energiu, akú môže spotrebiteľ tomuto bežnému obstaraniu venovať. V tomto fakticky zákon uprednostňuje úpravu vzájomných zmluvných práv a povinností v hlavných ustanoveniach zmluvy, teda v predmete a cene plnenia, a to určito, jasne, zrozumiteľne (viď cit. ust. § 53 ods. 1 OZ). Automatický prieskum platnosti týchto podmienok súdom navyše podľa názoru tunajšieho súdu znamená, že ich platnosť je súčasťou samotného „spor o právo“ aj bez ohľadu na vzdelanostné alebo sociálne postavenie spotrebiteľa. Právnym následkom tohto právneho preskúmania by mohlo byť nepriznanie časti plnenia ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá by bola z toho dôvodu bola absolútne neplatná. Jedným z takýchto vedľajších dojednaní je aj zmluvná pokuta. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty bolo (v čl. VIII zmluvy) formálne dojednané popri úroku z omeškania 0,2 % denne ($x 365 = 73\%$ ročne) dojednaná ako 10%, resp. 50% z istiny v závislosti od trvania omeškania. Takáto zmluvná pokuta je priaznivejšia pre dlžníka v tom, že nemala narastať v čase a ako taká zodpovedá základnej predstave o paušalizovanej náhrade škody (inej než je právo na držbu kauzálnych vlastných, dlžníkom nevrátených peňazí, ktorého ohrozenie je kalkuloateľné pri samotnom poskytovaní úverov), ale napokon v čase vyhlásenia rozsudku sa žalobca jej priznania nedomáha. Navyše ako súd uviedol vyššie, v tejto zmluve považuje za neplatné dojednania o odplate za daný úver zo strany dlžníka a tento následok sa podľa názoru súdu spravodlivo širšie vzťahuje aj na ustanovenia o zabezpečení zmluvy.

Úrok z omeškania bol v tomto konaní podľa § 369 ods. 1 poslednej vety Obchodného zákonníka uplatnený podľa predpisov občianskeho práva, a to podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení § 3 Nar. vl. č. 87/1995 Z.z. v sadzbe neprevyšujúcej základnú sadzbu ECB zvýšenú o 8 %, napokon vo výške 8,75 %. Pri procesnej pasivite žalovaného týkajúcej sa konkrétneho priebehu splácania v rámci jeho dôkazného bremena, k nesplateniu istiny súd uznal omeškanie žalovaného podľa udania žalobcu od 31.10.2012, keď už úver mal byť splatný.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 veta prvá O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalobca bol v konaní úplne úspešný, preto mu súd priznal náhradu trov konania.

Výšku priznanej náhrady trov konania súd odôvodňuje snahou o spravodlivé riešenie pri špecifikách priebehu tohto konania, napokon súdnym poplatkom 6% z priznanej sumy 480,- Eur ($480 \times 0,06$) vo výške 28,80 Eur, ktorej zaplatenia by sa žalobca domáhal od začiatku. Je príznačné, že po čiastočnom zastavení konania v dôsledku čiastočného späťvzťatia žaloby nie je možné aritmeticky spájať mieru úspechu so zastavenou časťou konania.

Obdobne čo sa týka náhrady trov právneho zastúpenia, táto v pôvodnom právnom zastúpení bola uplatnená v žalobe v tom štádiu konania, keď žalobca sa domáhal zjavne viac, než koľko sa domáhal neskôr. V tomto zmysle súd jednoducho takto vykonané úkony právneho zastúpenia súd nepovažuje za vykonané účelne a preto súd žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu úkonov právneho zastúpenia nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p., aj ďalej), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolaie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 OSP, skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolaie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).